

#2 Hur påverkar barriärer tillgänglighet?

Stationer ökar tillgänglighet och skapar potential för stadsutveckling. Webinariereserien **Förtätning på rätt spår** ger en ökad förståelse för konsekvenser av förtätning av stationsnära områden med hänsyn till de globala målen för hållbar utveckling. [Ioanna Stavroulaki](#) är docent och forskare vid Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik på Chalmers. Hon ingår också i forskargruppen [Spatial Morphology Group \(SMoG\)](#) som är specialiserad på rumsliga analyser. Hon föreläste under seriens andra webinarium den 24 november 2021 som lockade drygt 100 deltagare. Ioanna Stavroulakis presentation fokuserade på resultat och metoder från projektet [Stadsmiljöanalys – Analys av tätbyggda miljöer i infrastrukturprojekt](#).

Metoder för att mäta effekter

Projektet utvecklar en metod för att mäta direkta och indirekta effekter av infrastrukturprojekt i stadsmiljöer, en metod som kan användas i beslutsprocessen hos [Trafikverket](#) som också har finansierat projektet. Genom förbättrad integration mellan infrastruktur och stadsmiljö i statliga infrastrukturprojekt och anläggningar är målet att skapa relevanta kunskapsunderlag vid val av exempelvis utformning och genomförande av infrastruktur i stadsmiljö, med fokus på lokala socioekonomiska, ekologiska och kulturhistoriska effekter. Denna metod kan bidra till att höja Trafikverkets förmåga att leverera hållbara anläggningar i stads- och tätortsmiljö samt att skapa ett enhetligt arbetssätt i organisationen.

Infrastruktursatsningar kring vägar och järnvägar ger lokala effekter som ibland är positiva och ibland negativa. Den analysmetod som Ioanna Stavroulaki presenterar möjliggör en avvägning av olika aspekter och den sammantagna effekten av en ny infrastruktur. Metoden tar inte bara hänsyn till de direkta effekterna utan även de kombinerade och ackumulerade effekterna av förändringarna.

Analys ur tre aspekter

Tre aspekter betonas särskilt i effektbeskrivningen: Socioekonomi, ekologi och kulturhistoria. Det gäller oavsett om satsningen gäller helt ny infrastruktur, anpassningar i befintlig miljö eller en kombination. Arbetsflödet rymmer en rad olika analys- och beslutsmoment. Förenklat kan processen delas in i fyra steg där det första är att grundligt inventera nuvarande situation i området. Det andra steget är en funktionsanalys utifrån den befintliga situationen och de socioekonomiska, ekologiska och kulturhistoriska värden. I ett tredje steg görs före- och efter-analyser av effekterna. De ligger till grund för prioriteringar, eventuella översyner av planerna och en slutlig rekommendation. Hur påverkas den byggda miljöns karaktär och funktion och vilka blir konsekvenserna i form av utökad eller minskad service – och för vem? Påverkas centralitet, närhet till grönområden eller tillgängligheten? Uppstår nya barriärer eller tas gamla bort? Blir det lättare att ta sig fram för fotgängare och cyklister eller tvärtom? Demografin

spelar roll för slutsatserna: I ett område med mycket barnfamiljer är det viktigt att det finns närhet till förskolor och skolor, till exempel.

Söderköping och Mölndal

Metoden har testats särskilt i Söderköping och Mölndal, områden som båda befinner sig i olika skeden i infrastrukturprojekt.

I Söderköping planeras en förbifart där E22, från att ha varit en genomfartsled som skär genom stadens centrala delar, blir en säkrare led som dras utanför samhället. Det kommer att minska trafikbuller och annan påverkan i centrum och för de kulturhistoriska värden som finns i de medeltida delarna av staden. Den tidigare huvudleden blir stadsgata och nya rörelsemönster uppstår för olika trafikarter.

Exemplet Mölndal är annorlunda. Där är väg- och järnvägssträckningar liksom stationens placering oförändrade men området förändras genom en ny hållplats för de nya höghastighetstågen mellan Göteborg och Stockholm via Mölndal samt ett förtättningsprojekt i direkt närhet till stationen (Forsåker).

Det skapar en annan närhet från ortens centrala delar till det kulturhistoriskt intressanta Kvarnbyn. Underlaget för Mölndals station ökar genom att den hamnar inom gångavstånd från de nya bostäderna.

– Genom den här metoden och före- och efteranalyser kan vi studera infrastrukturprojektens konsekvenser även när de omfattar mycket mer än själva transportsystemen, säger Ioanna Stavroulaki.

Läs mer om ämnet:

[Projektet Stadsmiljöanalys – Analys av tätbebyggda miljöer i infrastrukturprojekt](#)

Webbinarieserien **Förtätning på rätt spår** vill ge en ökad förståelse för konsekvenser av förtätning av stationsnära områden med hänsyn till de globala målen för hållbar utveckling. De arrangeras av forskningsprojektet [Urbana stationssamhällen – förtätning av stationsnära områden för god tillgänglighet](#) i samarbete med [Trafikverket](#), [Chalmers Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik](#), [Göteborgsregionen \(GR\)](#), [Byggteknik vid Högskolan Dalarna](#) och [Urbana och regionala studier vid KTH](#) är samarbetsparter. Projektets leds av [Urban Futures](#) med finansiering från [Trafikverket](#).

Webbinarium #2

Hur påverkar barriärer tillgängligheten?

Dag och tid:

24 november 2021, kl 9-10.

Föreläsare:

Ioanna Stavroulaki, docent och forskare vid Chalmers.

Kommande webinarier i serien:

#3 Konsekvenser av förtätning

Onsdag 23 mars 2022. Fokus: Metodbeskrivning för att beskriva konsekvenser av förtätning i stations-samhällen utifrån Globala målet 11 – Hållbara städer och samhällen.

#4 Fallstudier med utmaningar

Tisdag 26 april 2022. Fokus: Resultat av projektet där regional och lokal tillgänglighet i relation till förtätning och dess konsekvenser presenteras i tre fallstudier.

#5 Hur tar vi projektet vidare?

Torsdag 15 september 2022. Fokus: Presentation och samtal om hur resultat från projektet tas vidare och kommer Trafikverket och andra aktörer till nytta.

Kommande webinarier får du i god tid information om i [Urban Futures kalendarium](#).

Tidigare webinarium i serien:

#1 Hur påverkar tillgängligheten förtätningspotentialen?

Onsdag 20 oktober 2021. Fokus: Samspelet mellan stationsområden som nod i transportsystemet men också som plats där människor arbetar, bor och möts. [Ladda ned dokumentation som pdf](#). [Se videon](#) på YouTube.

Kontakt

Sanna Isemo, projektledare, Urban Futures, sanna.iseemo@chalmers.se.

